

Математичний календар-2020

Укладач Василь Серветник

Календар – книга життя людства.

*Гортаючи його сторінки, ми дізнаємося віхи історії,
зустрічаємося з великими, дивуємося,
радіємо і просто пізнаємо.*

*Насолоджуйтесь приємним читанням
і створюйте свій, неповторний календар життя*

Навіть у звичайному календарі можна відшукати безліч різних особливих, ювілейних, пам'ятних та знаменних дат. Усі вони приурочені до тієї чи іншої важливої події, сповіщають про дні народження видатних людей. Ці дати мають неабияке значення, ці події мали важливе значення для творення історії. Ось чому необхідно знати, які будуть знаменні, пам'ятні та ювілейні дати в 2020 році.

Вчені-математики зробили для суспільства дуже багато. Вони дали можливість звичайним людям глянути на світ більш глибоко. Крім того, не можна забувати про той великий внесок в розвиток науки і техніки, який здійснили відомі математики світу.

У кожному році можна знайти масу різних дат особливого значення. 2020-й в цьому сенсі не є винятком. Протягом усіх 366 днів оприлюдненого періоду легко відшукати чимало знаменних подій, про які варто поговорити трохи докладніше.

Це такі особливі дні, основою метою яких є нагадування людям про ті чи інші події, явища. Вони привертають увагу до певної дати, що відіграла неабияку роль у культурному, історичному на навіть науковому розвитку усього світу та України. Не дивлячись на те, що такі знаменні події відбувалися у різних куточках планети, вони відомі у кожній державі.

Цього року виповнюється:

1205 років	Магавіра (815 - 880) - індійський математик, автор «Короткого курсу математики». Вперше сформулював правило ділення числа на дріб і правило знаходження невідомого члена пропорції. Розв'язував невизначені рівняння виду $x^2 + y^2 = z^2$; додавав квадрати і куби членів арифметичної прогресії; запропонував способи розв'язування задач на проценти.
1080 років	Абу-л-Вефа (940 - 998) - арабський математик і астроном. Склав детальні і найточніші для свого часу таблиці синусів і тангенсів. Сформулював теореми, які відповідають формулам вираження тригонометричних функцій через половинний аргумент. Йому належить одне з перших доведень теореми синусів у сферичній тригонометрії і доведення теореми тангенсів для прямокутного сферичного трикутника. Перекладав і коментував праці Діофанта, Евкліда, Гіппарха; є автором книги «Книга про те, що треба знати реміснику із геометричних побудов», в якій вперше навів способи побудови за допомогою лінійки і циркуля сталого розхилу сторони квадрата, рівновеликого трьом рівним квадратам, а також параболи і різних правильних і напівправильних многогранників, вписаних у сферу.
1055 років	Ібн ал-Хайсам (965 - 1039) - арабський математик, вчений-універсал. Довів, що круг має найбільшу площу із всіх фігур рівного периметра, куля – найбільший об'єм із всіх тіл з рівними поверхнями. Запропонував метод кубатури кулі, подібний з інтегруванням. Близько підійшов до поняття визначеного інтеграла як засобу знаходження площ і об'ємів, зокрема обчислив об'єм тіла обертання сегмента параболи навколо довільної оточуючої її ординати. Застосовував геометричні методи до розв'язування рівнянь 4-го степеня. Його іменем називається задача про знаходження числа, яке ділиться на 7 і при діленні на 2, 3, 4, 5, бдає в остачі 1.
1055 років	Ібн Ірак (965 - 1035) - арабський математик. Звів задачу про побудову правильного семикутника до розв'язування кубічного рівняння, після чого розв'язав це рівняння за допомогою конічних перерізів. Ввів значний внесок у розвиток методів сферичної тригонометрії. Ввів полярний трикутник при обчисленні сторін сферичного трикутника за трьома кутами. Дав доведення теореми синусів для плоского трикутника.
505 років	Рамус П'єр (1515 - 24 серпня 1572) - французький вчений, професор Паризького університету. Висунув вимогу писати наукові праці не тільки латинською мовою, але й на рідній мові. Опублікував першу граматику і перший підручник математики на французькій мові. Написав працю з історії математики (1567), а також працю, в якій розглядаються всі розділи математики і критично аналізуються «Начала» Евкліда.
480 років	Вієт Франсуа (1540 - 13 грудня 1603) - французький математик, основоположник символічної алгебри. Коли був молодим офіцером, шляхом математичних міркувань знайшов ключ до шифру, який застосовували іспанці під час війни з Францією, і навіть знайшов засіб слідкувати за всіма змінами цього шифру, за що був звинувачений іспанським королем Філіппом II у використанні чорної магії. У тригонометричному трактаті «Математичний канон» (1570) Вієт знайшов повний розв'язок плоского і сферичного трикутників за трьома даними елементами; вивів розклад величин $\cos px$ і $\sin px$ в ряд за степенями $\cos x$ і $\sin x$. В роботі «Вступ у аналітичне мистецтво» (1591) запропонував загальну

	теорію алгебраїчних рівнянь, за що й отримав статус «батька алгебри». Він першим ввів буквені позначення не тільки для невідомих, але й для коефіцієнтів рівнянь. Завдяки цьому зміг сформулювати загальні методи розв'язування рівнянь другого, третього і четвертого степеня, уніфіціював методи, які знайшли раніше Ферро і Феррарі, а також вивів формули суми і добутку коренів квадратного рівняння.
405 років	Скоутен ван Франц - (1615 - 29 травня 1660) - голландський математик, професор Лейденського університету. Був другом і учнем Р. Декарта, учителем Х. Гюйгенса. Написав роботи з арифметики, геометрії та історії математики. У 1646 р. опублікував математичні роботи Франсуа Вієта. В роботі «Математичні етюди» (1656) застосував методи алгебраїчного числення до розв'язування арифметичних і геометричних задач, а також навів цікаві задачі із робіт інших авторів.
380 років	Озанам Жак (1615 - 3 квітня 1717) - французький математик і педагог, професор Сорбонни. Написав ряд підручників з геометрії, алгебри, тригонометрії, зокрема, 5-томний «Курс математики» (1693). Особливою популярністю користувався його двохтомний твір «Математичні і фізичні розваги» (1696), з якої брали задачі для своїх робіт з цікавої математики майже всі пізніші автори.
235 років	Сербжинський Василь Іванович (1785 – 30 червня 1832) – український математик, співак та педагог, секретар Санкт-Петербурзької духовної академії у 1828-1832 роках.

Січень

1 січня	<p>125 років тому народився Станіслав Мечислав Мазур (1905 - 1981) – польський математик. Відомий як творець загальної теорії топологічних векторних просторів, геометричних методів функціонального аналізу.</p>
2 січня	<p>80 років тому народився Сатхамангалам Ранга Ієнгар Срініваса Варадхан (1940) – американський математик індійського походження, спеціаліст в галузі теорії ймовірностей, лауреат Абелівської премії (2007).</p>
2 січня	<p>55 років тому народився Бедратюк Леонід Петрович (1965) в селі Знаменівка Мурованокуриловецького району. Випускник 1981 року СЗШ села Михайлівці Мурованокуриловецького району.</p> <p>Доктор фізико-математичних наук (2012). Завідувач кафедри Програмної інженерії Хмельницького національного університету. Член журі Всеукраїнських олімпіад юних математиків. У 2017 році його задача пропонувалася на 4-му етапі олімпіади Всеукраїнської олімпіади.</p>
2 січня	<p>115 років тому народився Шнірельман Лев Генріхович (1905-1935) радянський математик, член-кореспондент АН СРСР, завідувач кафедрою теорії чисел механіко-математичного факультету МДУ.</p>
6 січня	<p>365 років тому народився Якоб Бернуллі (1655-1705) – швейцарський математик, один із засновників теорії ймовірностей і математичного аналізу.</p> <p>Перший триумфальний виступ молодого математика відноситься до 1690 року Якоб розв'язує задачу Лейбніца про напівкубічну параболу. При цьому він опублікував доведення засобами нового аналізу, вивівши і про інтегрувавши диференціальне рівняння. Так вперше з'явився термін «інтеграл».</p> <p>Якоб Бернуллі вніс значний внесок у розвиток аналітичної геометрії і зародження варіаційного числення. Він дослідив також циклоїду і логарифмічну спіраль. Останню із названих кривих Якоб заповідав намалювати на його могилі. Проте там зобразили спіраль Архімеда. Згідно заповіту, навколо спіралі вигравюровано напис «змінившись, я знову воскресаю», який відображає властивість логарифмічної спіралі відновлювати свою форму після різних перетворень.</p> <p>Бернуллі вперше опублікував дослідження складних відсотків, де обґрунтував існування граничної вигоди, яку оцінив як більшу за 2,5 і меншу за 3. Фактично він шукав границю послідовності, що дорівнює числу e.</p> <p>Якобу Бернуллі належать значні досягнення в теорії рядів, диференціальному численні, теорії ймовірностей і теорії чисел, де його іменем названі «числа Бернуллі».</p> <p>Ім'я Якоба носить важливий у комбінаториці розподіл Бернуллі.</p>
8 січня	<p>105 років тому народився Лінник Юрій Володимирович (1915 - 1972) – математик, академік Академії наук СРСР.</p> <p>Роботи присвячені теорії чисел, теорії ймовірностей і математичної статистики.</p>
9 січня	<p>130 років тому народилася Березанська Єлізавета Савеліївна (1890 –1969) – математик-педагог, професор.</p> <p>Брала участь у створенні методики викладання арифметики в середній школі, одна із перших авторів програми з методики викладання математики для педвузів. Її «Збірник задач з арифметики» (1933) довгий час був стабільним посібником для учнів, а «Методика арифметики» (1934) стала обов'язковим знаряддям для кожного вчителя; обидві книги перекладені на іноземні мови.</p> <p>Ініціатор втілення в шкільну практику системи усних вправ як засобу</p>

	формування інтересу до математики, розвитку мислення учнів.
11 січня	195 років тому народився Уільям Споттсвуд (1825 - 1883) – англійський математик і фізик. Президент Королівського товариства (1878-1883), президент Лондонського математичного товариства (1870-1872).
11 січня	475 років тому народився Гвідобальдо Дель Монте (1545 - 1607) – італійський математик, механік, астроном і філософ. Його праці вивчав Декарт. Зіграв помітну роль у житті Галіллея. Одного разу він звернув увагу на 22-річного талановитого фізика і математика Галіллея, до того часу – автора декількох оригінальних книг і винаходів, проте залишеного без засобів для існування. Він допоміг Галіллею отримати свою першу наукову посаду – кафедру в Пізанському університеті. А через 3 роки допоміг Галіллею стати професором Падуанського університету, де він здійснив свої знамениті телескопічні відкриття.
12 січня	105 років тому народився Герберт Елліс Роббінс (1915 - 2001) – американський математик і статистик. У співавторстві з Ріхардом Курантом написав книгу «Що таке математика?»
15 січня	170 років тому народилася Ковалевська Софія Василівна (1850–1891), російський математик. Перша в світі жінка – професор математики.
17 січня	115 років тому народився Даттарая Рамчандра Капрекар (1905 - 1986) – індійський математик, відомий своїми успіхами в цікавій математиці.
20 січня	245 років тому народився Андре Марі Ампер (1775–1836), французький фізик, математик. Працював в області теорії ймовірностей і математичного аналізу.
22 січня	100 років тому народився Корнейчук Микола Павлович (1920 - 2003) – український математик, академік Національної академії наук України. Основні праці – в галузі теорії обчислень, екстремальних задач теорії функцій.
25 січня	95 років тому народився Джек Кифер (1925 - 1981) – американський математик, спеціаліст в області статистики. У 1953 році винайшов метод золотого перерізу – метод пошуку екстремуму дійсної функції однієї змінної на заданому відрізку. В основі методу лежить принцип поділу відрізка у пропорціях золотого перерізу. Є одним із найпростіших методів розв’язування задач оптимізації.
25 січня	150 років тому народився Нільс Фабіан Хельге Фон Кох (1870 - 1924) – шведський математик, спеціаліст переважно з теорії чисел, член Шведської Академії наук. У 1904 році вперше описав криву Коха – один із перших найвідоміших прикладів фракталу.
28 січня	480 років тому народився Людольф Ван Кьолєн (Цейлен) (1540 – 1610) – голландський математик. Його головним внеском було обчислення числа π із 35 десятковими знаками. В історії це число відоме як число Людольфа. Людольф заповів, щоб знайдені ним знаки були висічені на його надгробнім камені.

29 січня	210 років тому народився Ернст Едуард Куммер (1810 - 1893) – німецький математик, найвагоміші праці якого відносяться до алгебри і теорії чисел. Його ім'я носить відома ознака збіжності.
29 січня	265 років тому народився Фусс Микола Іванович (1755 - 1825) – російський математик швейцарського походження. Областю математичних досліджень були: сферична геометрія і тригонометрія, теорія рядів, геометрія кривих, інтегрування диференціальних рівнянь.
29 січня	320 років тому народився Даниїл Бернуллі (1700 - 1782) – швейцарський механік, фізик, математик, один із творців математичної фізики. За іншими даними народився 08.02.1700 р.
31 січня	305 років тому народився Фаньяно де Тоскі Джанфранческо Оноріо (1715 – 1797) – італійський математик. Продовжив дослідження І. Бернуллі, присвячені розв'язуванню задач про поділ дуги кола на довільне число рівних частин. Відома задача Фаньяно: «В даний трикутник вписати трикутник найменшого периметра».
1 лютого	115 років тому народився Ернст Карл Штюкельберг (1905 - 1984) – швейцарський математик і фізик. Лауреат Медалі імені Макса Планка (1976).
2 лютого	255 років тому народився Осиповський Тимофій Федорович (1765 –1832) – російський математик і фізик, один із учителів Михайла Остроградського, ректор Харківського університету.
3 лютого	115 років тому народився Арне Карл Август Берлінг (1905 - 1986) – шведський математик і криптограф, спеціаліст в області гармонічного аналізу, комплексного аналізу, теорії потенціалу.
4 лютого	95 років тому народився Ерік Крістофер Зіман (1925 - 2016) – британський математик, що відомий своїми роботами з геометричної топології і теорії сингулярності. Був одним із основоположників теорії катастроф. На честь цього вченого названа медаль Лондонським математичним товариством.
6 лютого	325 років тому народився Микола Бернуллі (1695 - 1726) – швейцарський юрист і математик, син Йоганна Бернуллі. Основні праці відносяться до диференціальних рівнянь і механіки.
6 лютого	555 років тому народився Ферро дель Спіціон (1465 – 1526) – італійський математик, професор Болонського університету. Знайшов загальний спосіб розв'язування неповних кубічних рівнянь виду $x^3+ax=b$, де $a, b>0$. Дель Ферро ніде не публікував свій метод розв'язування, але повідомив його своєму учню А.Фіоре, який з успіхом застосовував новий алгоритм на популярних тоді математичних турнірах. На одному з таких турнірів у 1535 році Фіоре зустрівся з талановитим математиком-самоучком Нікколо Тарталья, який самостійно відкрив правило дель Ферро і розв'язав всі запропоновані задачі. У 1539 році про секрет дізнався міланський професор Джероламо Кардано, через якого метод дель Ферро й був обнародований в його книзі «Велике мистецтво» (1545 р.), але, не дивлячись на вказівку автора формули, вона стала відомою в математиці як

	формула Кардано.
7 лютого	День народження числа e ($e \approx 2,71828$) – 7 лютого о 18 годині 28 хвилин.
7 лютого	115 років тому народився Люсьєн Александр Шарль Рене Де Поссель (1905 - 1974) – французький математик, один із засновників групи Бурбакі. Спеціаліст в області інформатики, був піонером в даній області, працював над задачами оптичного розпізнавання символів. Був ключовою фігурою при утворенні Інституту програмування у Франції.
8 лютого	320 років тому народився Даниїл Бернуллі (1700 - 1782) – швейцарський фізик-універсал, механік і математик, один із творців математичної фізики. Опублікував ряд досліджень з теорії ймовірностей, теорії рядів, численних методів і диференціальних рядів.
9 лютого	140 років тому народився Ліпот Фейєр (1880 - 1959) – угорський математик. Член Угорської академії наук. Займався вивченням обчисленням сум по Чезаро рядів Фур'є.
9 лютого	245 років тому народився Фаркаш Больяї (1775 - 1856) – угорський математик і поет. Головний його твір присвячений розвитку незалежної від XI аксіоми Евкліда теорії паралельних ліній.
11 лютого	105 років тому народився Річард Уеслі Хеммінг (1915 - 1998) – американський математик, роботи якого у сфері теорії інформації надали значний вплив на комп'ютерні науки і телекомунікації.
13 лютого	215 років тому народився Йоганн Петер Густав Лежен Діріхле (1805 - 1859) – німецький математик, що вніс значний вклад у математичний аналіз, теорію функцій і теорію чисел, а також в механіку і математичну фізику.
17 лютого	255 років тому народився Джеймс Айворі (1765 - 1842) – шотландський математик. Займався теорією притягання однорідних еліпсоїдів, еліптичними функціями, теорією руху небесних тіл, рефракцією, теорією чисел. У 1806 році опублікував доведення малої теореми Ферма. Це доведення входить нині в усі підручники елементарної теорії чисел.
20 лютого	160 років тому народився Матіаш Лерх (1860 - 1922) – чеський математик. Близько 150 робіт присвячені математичному аналізу, зокрема, дослідженню гамма-функції, біля 40 робіт присвячені теорії чисел. На честь вченого названа функція Лерха, яка є одним із узагальнень дзета-функції Гурвіца.
27 лютого	110 років тому народився Джозеф Лео Дуб (1910 - 2004) – американський математик. Президент Американського математичного товариства (1963 - 1964).
28 лютого	285 років тому народився Олександр Теофіл Вандермонд (1735 - 1796) – французький музикант і математик, член Паризької академії наук. Відомий в основному завдяки працям з вищої алгебри, зокрема з теорії детермінантів.

	<p>Головним захопленням Вандермонда була музика – він грав на скрипці, а до математики звертався лише до 35 років. У 1771 році Вандермонд був досить несподівано обраний в Паризьку академію наук після написання своєї першої математичної статті, в якій провів дослідження симетричних функцій і розв’язування кругових поліномів. Ця робота переважала теорію Галуа, яка з’явилася пізніше. Як заявив Леопольд Кронекер у 1888 році, з першої роботи Вандермонда почалася сучасна алгебра. Коші також стверджував, що основні ідеї теорії груп належать Вандермонду, а не Лагранжу.</p> <p>На честь Вандермонда був названий спеціальний клас матриць – матриці Вандермонда, а також елементарна рівність в комбінаториці – згортка Вандермонда.</p>
28 лютого	<p>95 років тому народився Луїс Ніренберг (1925) – американський математик канадського походження, який зробив значний внесок в теорію диференціальних рівнянь в частинних похідних, а також в їх доповненнях до комплексного аналізу і геометрії.</p> <p>У 2015 році Ніренберг спільно з Джоном Нешем отримав найвищу математичну нагороду – Абелівську премію.</p>
1 березня	Всесвітній День математика
2 березня	<p>140 років тому народився Альфред Джеймс Лотка (1880 - 1949) – американський математик, фізико-хімік, статистик, демограф, народжений в Україні.</p>
3 березня	<p>175 років тому народився Георг Кантор (1845 - 1918) – німецький математик. Найбільш відомий як творець теорії множин. Засновник і перший президент Німецького математичного товариства, ініціатор створення Міжнародного конгресу математиків.</p>
5 березня	<p>150 років тому народився Бернштейн Сергій Натанович (1880 – 1968) – український та російський математик, член АН УРСР, АН СРСР, Паризької АН, професор Харківського університету, творець наукової школи, засновник і директор Українського інституту математичних наук у Харкові.</p>
5 березня	<p>90 років тому народився Кіт Григорій Семенович (1930) – український фізик і математик.</p> <p>Учений у галузі механіки деформованого твердого тіла. Член-кореспондент НАН України.</p>
5 березня	<p>445 років тому народився Уільям Отред (Оутред) (1575 - 1660) англійський математик. Відомий як винахідник логарифмічної лінійки і один із творців сучасної математичної символіки:</p> <p>знак множення: $\times$</p> <p>знак ділення: $/$</p> <p>символ паралельності: $\parallel$</p> <p>короткі позначення функцій $\sin$ і $\cos$</p> <p>термін: «кубічне рівняння».</p>
7 березня	<p>150 років тому народився Ернст Леонард Ліндельоф (1870 - 1946) – фінський математик, секретар Фінського наукового товариства.</p> <p>Основні роботи в області теорії диференціальних рівнянь, теорії рядів і теорії аналітичних функцій. Працював також в області історії математики. Автор підручників з вищої математики..</p>
8 березня	<p>155 років тому народився Ернест Вессіо (1865 - 1952) – французький</p>

	математик. Директор Вищої нормальної школи в Парижі (1927 - 1935). Член Французької академії наук.
8 березня	100 років тому народився Джордж Кейт Бетчелор (1920 - 2000) – австралійський і англійський вчений в області прикладної математики і динаміки рідин. Викладав у Кембріджському університеті, засновник кафедри Прикладної математики і теоретичної фізики і її завідувач.
9 березня	120 років тому народився Говард Хатауей Ейкен (1900 - 1973) – американський піонер комп'ютеробудування. Коли в своїй роботі Ейкену довелося зіткнутися з диференціальними рівняннями, що мають лише численні розв'язки, у нього зародилася думка про створення електромеханічного обчислювального пристрою, який міг би взяти на себе нудні математичні розрахунки. Ейкену вдалося у 1944 році побудувати такий пристрій. Це був перший американський комп'ютер.
10 березня	90 років тому народився Михалевич Володимир Сергійович (1930 –1994) – український вчений у галузі економічної кібернетики, академік Академії наук СРСР (1984) і Національної академії наук України. Доктор фізико-математичних наук, професор. Директор Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України (1982 - 1994).
11 березня	175 років тому народився Єрмаков Василь Петрович (1845 - 1922) – український математик. Один з організаторів Київського фізико-математичного товариства (1899).
11 березня	150 років тому народився Луї Жан-Батіст Альфонс Башельє (1870 - 1946) – французький математик. Вважається першою людиною, якій вдалося змодельювати броунівський рух, що стало частиною його дисертації «Теорія спекуляцій», опублікованої у 1900 році. Ця праця стала першою, де використано провідну математичну техніку в теорії фінансів.
11 березня	105 років тому народився Джозеф Карл Робнетт Ліклайдер (1915 - 1990) – американський вчений у сфері інформаційних технологій. Ліклайдера називають духовним батьком всесвітньої мережі, людиною, яка посіяла насіння Інтернету.
12 березня	185 років тому народився Саймон Ньюком (1835 - 1909) – американський астроном, математик і економіст канадського походження.
13 березня	95 років тому народився Джон Торренс Тейт (1925) – американський математик, що відомий завдяки своєму фундаментальному внеску в алгебраїчну теорію чисел, арифметичну геометрію і пов'язані з ними області алгебраїчної геометрії. У 2010 році був удостоєний найвищої математичної нагороди –Абелівської премії.
14 березня	Досконалий день числа π.
15 березня	130 років тому народився Делоне Борис Миколайович (1890 - 1980) – російський і радянський математик, професор МДУ, член-кореспондент АН СРСР, альпініст, майстер спорту СРСР. Працював у галузі алгебри, обчислювальної геометрії та математичної кристалографії.

16 березня	<p>85 років тому народився Коваленко Ігор Миколайович (1935 - 2019) – видатний український вчений, академік, доктор технічних наук, доктор фізико-математичних наук.</p> <p>Фахівець у галузі теорії ймовірності та її застосувань.</p> <p>Помер 21 жовтня 2019 року.</p>
16 березня	<p>105 років тому народився Куніхіко Кодайра (1915 - 1997) – японський математик, відомий своїми роботами з алгебраїчної геометрії і теорії комплексних багатобразній, а також засновник японської школи алгебраїчної геометрії.</p> <p>У 1954 році, першим серед японських математиків, був нагороджений Філдівською премією.</p>
18 березня	<p>330 років тому народився Гольдбах Христіан (1690 - 1764) – німецький математик, дійсний член, перший конференц-секретар і радник Петербурзької академії наук і мистецтв.</p>
18 березня	<p>380 років тому народився Делажі Філіпп (1640 - 1717) – французький математик, професор математики і архітектури Коллеж де Франс.</p> <p>Вніс багато нового в аналітичну геометрію; він систематично користувався методом координат, вперше ввів термін «початок координат» і позначив його буквою O, узагальнив метод координат на простір і вперше ввів рівняння поверхні (параболіда обертання) в просторових координатах, розглянув полюси і поляри відносно конічних перерізів.</p>
19 березня	Міжнародний етап математичного конкурсу «Кенгуру»
24 березня	<p>185 років тому народився Йозеф Стефан (1835 - 1893) – австрійсько-словенський фізик і математик. Член Австрійської академії наук.</p> <p>В математиці відомі: задача Стефана і обернена задача Стефана із змінною границею в теорії диференціальних рівнянь з частинними похідними.</p>
29 березня	<p>195 років тому народився Франческо Фаа-Ді-Бруно (1825 - 1888) – італійський математик і священник.</p> <p>Ім'я вченого носить формула Фаа ді Бруно – узагальнення формули диференціювання складеної функції на похідні вищих порядків.</p>
31 березня	<p>290 років тому народився Етьєн Безу (1730 - 1783) – французький математик, член Французької академії наук.</p> <p>Основні його роботи стосуються до алгебри – дослідження систем алгебраїчних рівнянь вищих степенів, виключення невідомих в таких системах.</p>
1 квітня	<p>380 років тому народився Георг Мор (1640 - 1697) – датський математик.</p> <p>У книзі «Датський Евклід» (1672) показав, що всі задачі, які зводяться до квадратних рівнянь, можна розв'язати геометрично за допомогою одного циркуля.</p>
18 квітня	<p>75 років тому народився Бернштейн Іосіф Наумович (1945) – радянський, американський і ізраїльський математик.</p> <p>Основні праці в області теорії представлень груп, алгебраїчної геометрії, суперматематики, комплексного аналізу.</p>
19 квітня	<p>140 років тому народився Слуцький Євген Євгенович (1880 - 1948)</p>

	<p>– видатний український вчений світового рівня й визнання, економіст, статистик і математик.</p> <p>Зробив значний внесок у розвиток математичних, математико-статистичних досліджень, увійшов в історію української та російської науки як один із перших маргіналістів та економістів-математиків, як видатний математик і статистик.</p>
22 квітня	<p>110 років тому народився Норман Ерл Стінрод (1910 - 1971) – американський математик.</p> <p>Основні роботи присвячені топології, особливо алгебраїчній топології.</p>
24 квітня	<p>270 років тому народився Сімон Антуан Жан Люїльс (1750 - 1840) – швейцарський математик.</p> <p>Відомий своїми роботами по аналізу, сферичній геометрії і тригонометрії.</p>
26 квітня	<p>95 років тому народився Болтянський Володимир Григорович (1925 - 2019) – радянський і російський математик, доктор фізико-математичних наук, професор МДУ, член-кореспондент АПН СРСР і РАО.</p> <p>Основні роботи відносяться до комбінаторної геометрії, топології і теорії оптимального управління.</p>
27 квітня	<p>100 років тому народився Красносельський Марк Олександрович (1920 - 1997) – російський математик, один із творців основ сучасного підходу до задач нелінійного функціонального аналізу.</p>
28 квітня	<p>255 років тому народився Лакруа Сільвестр Франсуа (1765 - 1843) – французький математик, член Паризької академії наук.</p> <p>Дослідження відносяться до математичного аналізу, теорії ймовірності, математичної географії.</p> <p>Ввів термін «аналітична геометрія».</p>
30 квітня	<p>115 років тому народився Нікольський Сергій Михайлович (1905 - 2012) – російський математик, академік АН СРСР.</p> <p>Сфера інтересів: функціональний аналіз, теорія наближень, теорія диференціальних рівнянь.</p>
1 травня	<p>195 років тому народився Йоганн Якоб Бальмер (1825 - 1898) – швейцарський математик і фізик.</p> <p>Займався науковою діяльністю в області геометрії.</p>
2 травня	<p>160 років тому народився Дарсі Томпсон (1860 - 1948) – шотландський біолог і математик.</p> <p>Засновник математичної біології.</p>
3 травня	<p>160 років тому народився Віто Вольтерра (1860 - 1940) – італійський математик, фізик, професор університетів у Пізі, Турині, Римі.</p> <p>Найбільш відомі його роботи в області диференціальних рівнянь з частинними похідними.</p>
4 травня	<p>175 років тому народився Уільям Кінгдон Кліффорд (1845 - 1879) – англійський математик і філософ.</p> <p>Першовідкривач алгебри Кліффорда. Вивчав неевклідову геометрію. Назвав М. Лобачевського Коперником геометрії. Один з основоположників</p>

	векторного аналізу. Дав сучасне означення скалярного добутку векторів.
5 травня	<p>90 років тому народилася Вірченко Ніна Опанасівна (1930) – український математик, доктор фізико-математичних наук, професор, академік АН ВШ України.</p> <p>Коло наукових інтересів: теорія змішаних крайових задач, узагальнених аналітичних функцій, інтегральні перетворення, сингулярні диференціальні рівняння з частинними похідними, спеціальні функції, історія та методика математики.</p>
7 травня	<p>140 років тому народився Оскар Перрон (1880 - 1975) – німецький математик, відомий своїм внеском в теорію диференціальних рівнянь.</p>
8 травня	<p>115 років тому народився Кароль Борсук (1905 - 1982) – польський математик.</p> <p>Його основні роботи відносяться до топології, комбінаторної геометрії.</p>
8 травня	<p>95 років тому народився Березанський Юрій Макарович (1925 - 2019) – український математик, один із фундаторів сучасної теорії функціонального аналізу. Доктор фізико-математичних наук, професор, академік Національної академії наук України.</p>
11 травня	<p>90 років тому народився Едсгер Вібе Дейкстра (1930 - 2002) – нідерландський вчений, праці якого вплинули на розвиток інформатики і інформаційних технологій. Популярність Дейкстре принесли його роботи в області застосування математичної логіки при розробці комп'ютерних програм.</p>
13 травня	<p>270 років тому народився Лоренцо Маскероні (1750 - 1800) – італійський математик.</p> <p>Обчислив 32 знаки константи Ейлера і запропонував її позначення.</p>
15 травня	<p>405 років тому народився Франс Ван Схотен (1615 - 1660) – голландський математик, професор Лейденського університету.</p> <p>Підготував і видав (1649) «Геометрію» Рене Декарта латинською мовою, розвинув його геометричні ідеї, а також видав (1646) математичні праці Ф. Вієта.</p>
15 травня	<p>185 років тому народився Еміль Леонард Матьє (1835 - 1890) – французький математик і астроном.</p> <p>Найбільш відомі його праці з теорії груп і математичної фізики.</p>
18 травня	<p>170 років тому народився Олівер Хевісайд (1850 - 1925) – англійський вчений-самоучка, інженер, математики фізик. Перший лауреат Медалі Фарадея (1922)</p> <p>Вперше застосував комплексні числа для вивчення електричних кіл, розробив техніку застосування перетворення Лапласа для розв'язування диференціальних рівнянь. Створив векторний аналіз.</p>

21 травня	<p>80 років тому народився Різник Володимир Васильович (1940) – український вчений у галузі математики і інформатики.</p> <p>Напрямок досліджень: фундаментальні і прикладні дослідження комбінаторних конфігурацій, системотехніка, перетворення інформації, анатомія гармонії простору-часу.</p>
24 травня	<p>200 років тому народився Уільям Шовене (1820 - 1870) – американський математик, астроном і топограф.</p>
28 травня	<p>310 років тому народився Іоганн II Бернуллі (1710 - 1790) – швейцарський математик і фізик.</p> <p>Основні роботи відносяться до області фізики.</p>
30 травня	<p>220 років тому народився Карл Вільгельм Фон Фейєрбах (1800 - 1834) – німецький математик.</p> <p>Основні праці з геометрії. Довів теорему про коло дев'яти точок, нині відому як «Теорема Фейєрбаха».</p>
30 травня	<p>70 років тому народився Бойчук Олександр Андрійович (1950) – український математик, доктор фізико-математичних наук, член-кореспондент НАН України.</p> <p>Спеціаліст із теорії крайових задач із нетеровим та нормально-розв'язним операторами в лінійній частині.</p>
2 червня	<p>125 років тому народився Тібор Радо (1895 - 1965) – угорський математик, який емігрував до Сполучених Штатів Америки після Першої світової війни.</p> <p>Основні роботи присвячені геометрії і функціональному аналізу. В останнє десятиліття життя – проблемам інформатики.</p>
8 червня	<p>275 років тому народився Каспар Вессель (1745 - 1818) – датсько-норвезький математик, за професією землемір. Автор геометричного представлення комплексних чисел.</p>
8 червня	<p>65 років тому народився Тімоті Джон Бернерс-Лі (1955) – британський винахідник, творець Всесвітньої павутини, автор багатьох розробок в області інформаційних технологій.</p>
9 червня	<p>135 років тому народився Джон Ідензор Літлвуд (1885 - 1977) – англійський математик.</p> <p>Основні праці відносяться до математичного аналізу, теорії чисел і теорії динамічних систем.</p>
10 червня	<p>1080 років тому народився Абуль-Вафа Аль-Бузджані (940 - 998) – один з найвизначніших математиків і астрономів середньовікового Сходу.</p> <p>Ввів тригонометричні функції тангенс і котангенс та побудував їх таблиці; знайшов з високою точністю значення синуса одного градуса. Вивів формулу для синуса суми двох кутів і довів теорему синусів для сферичних трикутників.</p>
13 червня	<p>440 років тому народився Віллеброрд Снелл (1580 - 1626) – голландський математик, фізик і астроном.</p> <p>Запропонував використовувати метод подібності трикутників під час</p>

	проведення геодезичних вимірювань.
13 червня	465 років тому народився Джованні Антоніо Маджіні (1555 - 1617) – італійський картограф, астроном і математик. Вперше запропонував використовувати кому як знак розділення цілої і дробової частин десяткових дробів.
13 червня	205 років тому народився Сомов Осип Іванович (1815 - 1876) – російський математик і механік. У своїх наукових роботах розвивав математичний аналіз, векторний аналіз і теорію еліптичних функцій та застосовував їх до геометрії і механіки.
14 червня	190 років тому народився Альфред Еннепер (1830 - 1885) – німецький математик, спеціаліст з диференціальної геометрії.
15 червня	255 років тому народився Іоанн Готліб Фрідріх Боненбергер (1765 - 1831) – німецький астроном і математик.
16 червня	380 років тому народився Жак Озанам (1640 - 1718) – французький математик, професор Сорбонни. Опублікував декілька праць, які зіграли важливу роль у розвитку математики.
16 червня	105 років тому народився Джон Уайлдер Тьюкі (1915 - 2000) – американський математик. Відомий як автор двох комп'ютерних термінів: «програмне забезпечення» і «біт».
22 червня	70 років тому народився Бенедікт Хайман Гросс (1950) – американський математик. Займався вивченням теорії чисел.
22 червня	80 років тому народився Даніель Грей Квіллен (1940 - 2011) – американський математик. Нагороджений премією Коула у 1975 році і Філдовською премією у 1978 році. Найбільш відомий внесок полягає у формулюванні вищої алгебраїчної категорії. Цей новий інструмент виявився успішним у формулюванні і розв'язуванні основних проблем в області алгебри, зокрема – в теорії кілець і теорії модулів.
22 червня	110 років тому народився Конрад Ернст Отто Цузе (1910 - 1995) – німецький інженер, піонер комп'ютеробудування. Найбільш відомий як творець першого дійсно працюючого програмованого комп'ютера (1941) і першої мови програмування високого рівня (1948).
22 червня	160 років тому народився Маріо П'єрі (1860 - 1913) – італійський математик, відомий своїми роботами з основ геометрії.
22 червня	80 років тому народився в селі Долиняни Мурованокуриловецького району Рудницький В'ячеслав Броніславович (1940) – доктор фізико-математичних наук (1972), доктор технічних наук (1988). Заслужений працівник народної освіти України (1993), академік Академії наук вищої школи (1992), академік Міжнародної академії інформатизації (1997). У Хмельницькому національному університеті пройшов шлях від

	<p>асистента (1967), старшого викладача (1972), доцента (1976) до професора (1990), завідуючого кафедрою вищої математики та комп'ютерних застосувань (1982).</p> <p>Основні наукові результати одержано в теорії контактної взаємодії деформованих твердих тіл з початковими (залишковими) напруженнями. Сформовано граничні умови, дана постановка задач, запропоновано наукову школу механіки контактної взаємодії тіл з початковими (залишковими) напруженнями.</p>
24 червня	<p>140 років тому народився Освальд Веблен (1880 - 1960) – американський математик, геометр і тополог.</p> <p>Його наукові роботи знайшли застосування в атомній фізиці і теорії відносності.</p>
24 червня	<p>120 років тому народився Вільгельм Кауер (1900 - 1945) - німецький математик і вчений, що спеціалізується на загальній теорії відносності і електротехніці.</p>
27 червня	<p>170 років тому народився Йорген Педерсен Грам (1850 - 1916) – датський математик.</p> <p>Основні напрямки досліджень – математична статистика, теорія чисел і лінійна алгебра.</p>
28 червня	<p>145 років тому народився Анрі Леон Лебег (1875 - 1941) – французький математик, професор Паризького університету, один із основоположників сучасної теорії функцій дійсної змінної.</p>
28 червня	<p>100 років тому народився Ніколас Хендрік Кейпер (1920 - 1994) – голландський математик.</p> <p>Основні напрямки досліджень – диференціальна геометрія.</p>
30 червня	<p>140 років тому народився Карл Рудольф Футер (1880 - 1950) – швейцарський математик.</p> <p>Відомий своїми роботами в області теорії чисел.</p>
30 червня	<p>70 років тому народився Бойчук Олександр Андрійович (1950) – український математик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАН України.</p> <p>Спеціаліст з теорії крайових задач із нетеровим та нормально-розв'язним операторами в лінійній частині. Вперше визначив умови розв'язності і провів класифікацію резонансних випадків широкого класу нелінійних крайових задач для систем звичайних диференціальних та різницевих рівнянь.</p>
2 липня	<p>95 років тому народилася Олійник Ольга Арсенівна (1925 - 2001) – український математик, перша радянська жінка, яка у 29 років уже стала доктором фізико-математичних наук.</p> <p>Напрямок її наукової діяльності – диференціальні рівняння в застосуванні до нестационарної фільтрації рідин і газів у пористих середовищах.</p>
3 липня	<p>75 років тому народився Сахарон Шелак (1945) – ізраїльський математик, професор Єврейського університету.</p>

	<p>Основні праці в області математичної логіки, зокрема, теорії моделей і теорії множин.</p>
4 липня	<p>75 років тому народився Джон Аллен Паулос (1945) – американський професор математики.</p> <p>Набув популярності як письменник і лектор з різних питань математики.</p>
6 липня	<p>110 років тому народився Лотар Коллатц (1910 - 1990) – німецький математик. Одна із нерозв'язаних проблем математики, що отримала широку популярність завдяки простоті формулювання, носить його ім'я – гіпотеза Коллатца.</p>
8 липня	<p>260 років тому народився Крістіан Крамп (1760 - 1826) – французький математик.</p> <p>Відомий роботами з теорії чисел, геометрії, математичної кристалографії, алгебри і механіки. Багато уваги у своїх працях приділяв функції факторіала. У 1808 році запропонував для факторіалу загальноприйняте в наші дні позначення $n!$.</p> <p>Першим спробував створити математичну модель кровообігу в організмі (1812).</p>
9 липня	<p>175 років тому народився Джордж Говард Дарвін (1845 - 1912) – англійський астроном і математик.</p> <p>Наукові роботи присвячені в основному небесній механіці, космогонії.</p>
11 липня	<p>130 років тому народився Джакомо Альбанезе (1890 - 1948) – італійський математик, один із найвідоміших представників італійської школи алгебраїчної геометрії.</p>
13 липня	<p>90 років тому народилася Матвієвська Галина Павлівна (1930) – радянський і російський історик математики, сходознавець, літературознавець. Доктор фізико-математичних наук (1969), Заслужений діяч науки Узбецької РСР (1980).</p> <p>Основні напрямки досліджень – історія математики і математичної астрономії в країнах середнього Сходу, історія теорії чисел.</p>
15 липня	<p>155 років тому народився Вільгельм Віртінгер (1865 - 1945) – австрійський математик, найбільш відомий завдяки внеску в геометрію. Одна із теорем про геометричні властивості багатомірного комплексного простору носить ім'я Віртінгера.</p>
15 липня	<p>90 років тому народився Стівен Смейл (1930) – американський математик, лауреат премії Філдса 1966 року.</p> <p>Вів дослідження з топології і динамічних систем, де його іменем була названа підкова Смейла.</p>
17 липня	<p>45 років тому народився Теренс Чі-Шен Тао (1975) – австралійський і американський математик.</p> <p>Працює в основному в області гармонічного аналізу, диференціальних рівнянь в частинних похідних, комбінаториці, теорії чисел. Лауреат Філдівської премії 2006 року.</p>
22 липня	<p>225 років тому народився Габріель Ламе (1795 - 1870) – французький</p>

	<p>математик, механік, фізик і інженер.</p> <p>Основні праці з математичної фізики і теорії пружності. Розробив загальну теорію криволінійних координат, ввів так звані коефіцієнти Ламе і спеціальний клас функцій – функції Ламе.</p>
22 липня	<p>Приблизний день числа π.</p> <p>Приблизний День числа π є однією з двох дат: або 22 липня (записується 22/7. Цей дріб дорівнює 3,14, що є приблизним виразом π), або 26 (25 квітня високосного року) – день, коли Земля проходить дві астрономічні одиниці по своїй орбіті з початку календарного року. У цей день загальна довжина орбіти Землі, поділена на довжину вже пройденої ділянки, дорівнює π.</p>
23 липня	<p>245 років тому народився Етьєн Луї Малюс (1775 - 1812) – французький інженер, фізик і математик.</p> <p>Ім'я Малюса вибито на Ейфелевій башні у списку 72 імен визначних вчених Франції.</p>
25 липня	<p>445 років тому народився Христофор Шейнер (1575 - 1650) – німецький астроном, фізик, механік і математик.</p> <p>В математиці відомий як винахідник двох креслярських інструментів – приладу для накреслення конічних перерізів і пантографа.</p>
25 липня	<p>105 років тому народився Єгоров Іван Петрович (1915 - 1990) – радянський математик-геометр.</p> <p>Його роботи з теорії рухів в узагальнених диференціально-геометричних просторах, по виділенню просторів максимальної рухливості отримали широку популярність світі.</p>
1 серпня	<p>50 років тому народився Елон Лінденштраусс (1970) – ізраїльський математик.</p> <p>У 2010 році першим із ізраїльських математиків удостоївся престижної медалі Філдса.</p>
4 серпня	<p>115 років тому народився Уільям Роуен Гамільтон (1805 - 1865) – ірландський математик, механік-теоретик, один з кращих математиків XIX століття.</p> <p>Відомий фундаментальними відкриттями в математиці, аналітичній механіці і оптиці.</p>
5 серпня	<p>165 років тому народився Альфредо Капеллі (1855 - 1910) – італійський математик.</p> <p>Відомий насамперед як людина, яка відкрила Тотожність Капеллі.</p>
11 серпня	<p>290 років тому народився Шарль Боссю (1730 - 1814) – французький математик, один із Енциклопедистів Французької Академії наук.</p>
11 серпня	<p>125 років тому народився Егон Шарп Пірсон (1895 - 1980) – провідний англійський статистик.</p> <p>Займався питаннями статистичного контролю якості, велику увагу приділяв складанню статистичних таблиць.</p>
11 серпня	<p>70 років тому народився Стів (Стівен, Стефан, Степан) Возняк</p>

	(1950) – американський винахідник українського походження, піонер комп'ютерних технологій, конструктор одного з перших персональних комп'ютерів у світі.
12 серпня	90 років тому народився Жак Тітс (1930) – французький математик бельгійського походження, спеціаліст в області алгебри і геометрії, лауреат відомих міжнародних премій (премія Вольфа з математики у 1993 році і Абелівська премія у 2008 році).
13 серпня	395 років тому народився Расмус Бартолін (1625 - 1698) – датський вчений: медик, анатом, фізик, математик і педагог XVII століття.
14 серпня	490 років тому народився Джамбатіста Бенедетті (1530 - 1590) – видатний італійський механік, математик, астроном, теоретик музики.
14 серпня	155 років тому народився Гвідо Кастельнуово (1865 - 1952) – італійський математик. Найбільш відомий завдяки своєму внеску в алгебраїчну геометрію і теорію ймовірностей.
16 серпня	115 років тому народився Маріан Адам Реєвський (1905 - 1980) – польський математик і криптограф.
18 серпня	335 років тому народився Брук Тейлор (1685 - 1731) – англійський математик, член Лондонського королівського товариства. Найбільш відомий тим, що його іменем названа формула розкладу функції у степеневий ряд. Тейлор поклав початок математичному вивченню задачі про коливання струни.
18 серпня	110 років тому народився Пал Туран (1910 - 1976) – угорський математик, академік Угорської АН. Вважається основоположником екстремальної теорії графів. Його теорема про число ребер – одна із найважливіших теорем цієї теорії.
19 серпня	440 років тому народився П'єр Верньє (1580 - 1637) – бургундський математик і винахідник. Винахідник вимірювального пристрою, що носить його ім'я «верньєр», але називається також ноніусом.
19 серпня	95 років тому народився Короліук Володимир Семенович (1925) – український математик. Доктор фізико-математичних наук (1964), професор (1965), член-кореспондент НАН України (1967), академік НАН України (1976). Основні праці з теорії ймовірностей та математичної статистики, методів програмування, уточнення граничних теорем для задач випадкових блукань з границями розвинув, метод випадкових блукань для внесення розподілів статистики.

20 серпня	210 років тому народився Томас Сімпсон (1710 - 1761) – англійський математик, член Лондонського королівського товариства.
21 серпня	355 років тому народився Жак Філіпп Маральді (1665 - 1729) – французький астроном і математик.
21 серпня	80 років тому народився Ендре Семереді (1940) – угорський математик. Працював у галузях комбінаторики і теоретичної інформатики.
26 серпня	145 років тому народився Джузеппе Віталі (1875 - 1932) – італійський математик, який відомий своїми працями в області математичного аналізу.
26 серпня	100 років тому народився Річард Ернст Беллман (1920 - 1984) – американський математик, один із провідних спеціалістів в області математики і обчислювальної техніки.
31 серпня	140 років тому народився Генріх Фрідріх Франц Тітце (1880 - 1964) – австрійський математик. Відомий теоремою про продовження Тітце функцій з топологічних просторів до дійсних чисел.
1 вересня	185 років тому народився Уільм Стенлі Джевонс (1835 - 1882) – англійський професор логіки, філософії і політичної економії. Одним з перших намагався застосувати математичні засоби до економічного аналізу. Створив одну з перших логічних машин (1869). Пов'язав теорію логічної індукції з теорією ймовірностей.
2 вересня	170 років тому народився Альфред Прингсхайм (1850 - 1941) - німецький математик. Основні праці відносяться до теорії функцій дійсної і комплексної змінної, теорії неперервних дробів, рядів Фур'є, історії математики. Ввів у науку позначення верхньої і нижньої границь, а також позначення $\ln$ для натурального логарифма (1893).
3 вересня	50 років тому народився Смирнов Станіслав Костянтинович (1970) – російський математик, лауреат Філдівської премії (2010). Найбільш відомі праці в області граничної поведінки двовимірних решітчастих моделей.
5 вересня	195 років тому народився Жан Етьєн Монтюкла (1725 - 1799) – французький математик і історик математики. Автор першої в історії монографії з історії математики (1758), яка послужила основою для подальших робіт в цьому напрямку.

6 вересня	<p>80 років тому народився Елвін Берлекемп (1940 - 2019) – американський математик, заслужений професор математики, електротехніки і комп'ютерних наук.</p> <p>Відомий своїми роботами в області теорії кодування комбінаторної теорії ігор.</p>
7 вересня	<p>85 років тому народився Дороговцев Анатолій Якович (1935 - 2004) – український математик.</p> <p>Автор навчальних посібників для студентів вузів, учителів та учнів середніх шкіл.</p>
7 вересня	<p>65 років тому народився Зельманов Юхим Ісаакович (1955) – американський математик, лауреат Філдівської премії (1994), відомий своїми роботами в області комбінаторних проблем неасоціативної алгебри і теорії груп.</p>
9 вересня	<p>160 років тому народився Френк Морлі (1860 - 1937) – британський і американський математик.</p> <p>Найбільш відомим результатом вченого є знаменита Теорема про трисекціях його імені.</p>
10 вересня	<p>90 років тому народився Скорород Анатолій Володимирович (1930 - 2011) – український математик, педагог.</p> <p>Наукові праці з теорії стохастичних диференціальних рівнянь, граничних теорем для випадкових процесів, розподілів у нескінченновимірних просторах, статистики випадкових процесів, марковських процесів.</p>
12 вересня	<p>120 років тому народився Хаскелл Брукс Каррі (1900 - 1982) – американський математик і логік.</p> <p>Розробив основи комбінаторної логіки, яка в свою чергу, стала стимулом становлення декількох парадигм програмування.</p>
13 вересня	<p>135 років тому народився Вільгельм Іоанн Ойген Бляшке (1885 - 1962) – австрійський геометр, засновник і керівник Гамбургської геометричної школи, творець інтегральної геометрії.</p>
14 вересня	<p>100 років тому народився Альберто Педро Кальдерон (1920 - 1998) – аргентинський математик, лауреат престижних міжнародних премій, зокрема Національної наукової медалі США (1991), премії Вольфа з математики (1989).</p>
15 вересня	<p>75 років тому народився Стоян Володимир Антонович (1945) - відомий учений у галузі моделювання складних систем. Доктор фізико-математичних наук, професор. Академік АН ВШ України з 2010 р.</p> <p>Народився 15 вересня 1945 р. у с. Маньківка Бершадського р-ну.</p> <p>Сфера наукових інтересів: математичне моделювання динаміки лінійно розподілених просторово-часових процесів в умовах неповноти даних про їх початково-крайовий стан; проблеми керування динамікою лінійно</p>

	розподілених просторово-часових процесів в умовах неповноти даних про їх початково-крайовий стан; ідентифікаційні методи побудови лінійних, псевдолінійних та нелінійних моделей динаміки розподілених просторово-часових процесів; дослідження динаміки нелінійних просторово-часових систем; програмна реалізація методів математичного моделювання динаміки розподілених просторово-часових систем.																																																																																																																									
17 вересня	115 років тому народився Ганс Фройденталь (1905 - 1990) – нідерландський математик. Автор більше 200 робіт з топології, теорії груп Лі, аналізу, геометрії, математичної логіки, філософії і історії науки.																																																																																																																									
22 вересня	255 років тому народився Паоло Руффіні (1765 - 1822) – італійський математик, доктор медицини. Дав перше доведення неможливості розв'язку в радикалах рівнянь степенів, починаючи з 5-ого.																																																																																																																									
23 вересня	235 років тому народився Георг Шутц (1785 - 1873) – шведський винахідник, найбільш відомий створенням обчислювальної машини Шутца, яка призначалася для створення логарифмічних таблиць.																																																																																																																									
24 вересня	75 років тому народився Іен Ніколас Стюарт (1945) – британський математик, популяризатор науки і письменник-фантаст. Став відомим завдяки своїм науково-популярним статтям з математики, а також вкладом в теорію катастроф.																																																																																																																									
27 вересня	165 років тому народився Поль Еміль Аппель (1855 - 1930) – французький математик і механік, ректор Паризького університету. Автор більше ста книг і статей з аналізу, геометрії і механіці, в тому числі одного з кращих курсів теоретичної механіки свого часу.																																																																																																																									
30 вересня	470 років тому народився Міхаель Местлін (1550 - 1631) – німецький астроном і математик. Перший відомий розрахунок золотого перерізу у вигляді «приблизно 0,6180340» виявлено у листі Местліна до Кеплера у 1597 році.																																																																																																																									
Останній тиждень вересня	 <table border="1" data-bbox="970 1368 1342 1624"> <thead> <tr> <th></th> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> <th>9</th> <th>10</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <th>1</th> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> <td>10</td> </tr> <tr> <th>2</th> <td>2</td> <td>4</td> <td>6</td> <td>8</td> <td>10</td> <td>12</td> <td>14</td> <td>16</td> <td>18</td> <td>20</td> </tr> <tr> <th>3</th> <td>3</td> <td>6</td> <td>9</td> <td>12</td> <td>15</td> <td>18</td> <td>21</td> <td>24</td> <td>27</td> <td>30</td> </tr> <tr> <th>4</th> <td>4</td> <td>8</td> <td>12</td> <td>16</td> <td>20</td> <td>24</td> <td>28</td> <td>32</td> <td>36</td> <td>40</td> </tr> <tr> <th>5</th> <td>5</td> <td>10</td> <td>15</td> <td>20</td> <td>25</td> <td>30</td> <td>35</td> <td>40</td> <td>45</td> <td>50</td> </tr> <tr> <th>6</th> <td>6</td> <td>12</td> <td>18</td> <td>24</td> <td>30</td> <td>36</td> <td>42</td> <td>48</td> <td>54</td> <td>60</td> </tr> <tr> <th>7</th> <td>7</td> <td>14</td> <td>21</td> <td>28</td> <td>35</td> <td>42</td> <td>49</td> <td>56</td> <td>63</td> <td>70</td> </tr> <tr> <th>8</th> <td>8</td> <td>16</td> <td>24</td> <td>32</td> <td>40</td> <td>48</td> <td>56</td> <td>64</td> <td>72</td> <td>80</td> </tr> <tr> <th>9</th> <td>9</td> <td>18</td> <td>27</td> <td>36</td> <td>45</td> <td>54</td> <td>63</td> <td>72</td> <td>81</td> <td>90</td> </tr> <tr> <th>10</th> <td>10</td> <td>20</td> <td>30</td> <td>40</td> <td>50</td> <td>60</td> <td>70</td> <td>80</td> <td>90</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30	4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60	7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70	8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80	9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90	10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10																																																																																																																
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10																																																																																																																
2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20																																																																																																																
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30																																																																																																																
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40																																																																																																																
5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50																																																																																																																
6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60																																																																																																																
7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70																																																																																																																
8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80																																																																																																																
9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90																																																																																																																
10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100																																																																																																																
20 жовтня	155 років тому народився Котельников Олександр Петрович (1865 - 1944) – російський математик і механік, професор, доктор технічних наук. Основні роботи в області гідродинаміки, теоретичної механіки в евклідовому і неевклідових просторах, теорії механізмів.																																																																																																																									
28 жовтня	65 років тому народився Білл Гетс (1955) - великий програміст, голова ради директорів компанії «Майкрософт».																																																																																																																									
29 жовтня	230 років тому народився Дістервег Фрідріх Адольф Вільгельм (1790 - 1866) - німецький педагог-математик.																																																																																																																									
31 жовтня	205 років тому народився Вейерштрасс Карл Теодор Вільгельм																																																																																																																									

	<p>(1815 - 1897) – німецький математик, член Берлінської академії наук.</p> <p>Дослідження присвячені математичному аналізу, теорії функцій, варіаційному численню, диференціальній геометрії й лінійній алгебрі.</p>
2 листопада	<p>205 років тому народився Буль Джордж (1815 - 1864) – англійський математик, основоположник математичної логіки.</p> <p>Працював у області теорії ймовірностей і математичної логіки.</p>
12 листопада	<p>195 років тому народився Ващенко-Захарченко Михайло Єгорович (1825 - 1912) – український математик, історик математики.</p> <p>Автор підручників з аналітичної геометрії, проєктивної геометрії, алгебри, варіаційного числення.</p>
12 листопада	<p>185 років тому народився Шарль Мере (1835 - 1911) – французький математик.</p> <p>У 1869 році опублікував статтю, в якій було вперше дано означення дійсного числа і вперше викладена математична теорія дійсних чисел.</p>
13 листопада	<p>80 років тому народився Скрипник Ігор Володимирович (1940 - 2005) – український математик, член Академії наук України.</p> <p>Автор робіт з питань лінійного аналізу і диференціальних рівнянь, засновник донецької математичної школи.</p> <p>Ігор Скрипник народився в місті Жмеринка.</p>
14 листопада	<p>175 років тому народився Улісс Діні (1845 - 1918) – італійський математик.</p> <p>Основні праці в області теорії рядів, теорії функцій дійсних змінних і диференціальної геометрії.</p>
16 листопада	<p>85 років тому народився Еудженіо Бельтрамі (1835 - 1900) – італійський математик.</p> <p>Відомий своїми роботами з диференціальної геометрії і математичної фізики.</p>
17 листопада	<p>230 років тому народився Мебіус Август Фердінанд (1790 - 1868) – німецький геометр, механік і астроном-теоретик.</p> <p>Вперше ввів у проєктивну геометрію систему координат і аналітичні методи дослідження, встановив існування односторонніх поверхонь і в зв'язку з цим став знаменитий як винахідник листа Мебіуса. Один із основоположників топології.</p>
19 листопада	<p>120 років тому народився Лаврентьєв Михайло Олексійович (1900 - 1980) – український та російський математик, механік.</p> <p>Один із найвідоміших спеціалістів в області теорії функцій комплексної змінної, варіаційного аналізу і математичної фізики.</p>
20 листопада	<p>65 років тому народився Рей Оззі (1955) – відомий архітектор програмованого забезпечення.</p>
22 листопада	<p>180 років тому народився Лемуан Еміль (1840 - 1912) – французький математик.</p> <p>Присвятив ряд своїх робіт властивостям трикутника. Пізніше розробляв питання економічних способів розв'язування задач на побудову і поклав</p>

	початок спеціальному розділу геометрії – геометрографії.
23 листопада	200 років тому народився Айзек Тодхантер (1820 - 1884) – англійський математик, історик математики і педагог. Основні праці з історії математики і механіки, з математичного аналізу.
26 листопада	80 років тому народився Енріко Бомбієрі (1940) – італійський математик, лауреат Філдовської премії (1974). Знаменитий своїми роботами в області теорії чисел, алгебраїчної геометрії і математичного аналізу.
28 листопада	115 років тому народився Альберт Уільям Таккер (1905 - 1995) – канадський математик, який вніс важливий вклад у розвиток топології, теорії ігор і нелінійного програмування.
3 грудня	Всеукраїнський етап математичного конкурсу «Кенгуру»
7 грудня	190 років тому народився Люджі Кремона (1830 - 1903) – італійський математик. Важливий внесок вніс у проєктивну і алгебраїчну геометрію, нарисну геометрію.
8 грудня	155 років тому народився Адамар Жак (1865 - 1963) – французький математик, член Паризької АН. Автор фундаментальних досліджень в різних галузях математики.
10 грудня	205 років тому народилася Лавлейс Августа Ада (1815 - 1852) – англійський математик. Відома створенням опису обчислювальної машини, проєкт якої був розроблений Ч. Беббіджем. Склала першу в світі програму (для цієї машини), яка включала умовну передачу управління, повторення циклу операцій. Написала також програму для обчислення чисел Бернуллі. Ввела у вживання терміни «цикл» «робоча комірка», вважається першим програмістом.
12 грудня	130 років тому народився Казимір Айдукевич (1890 - 1963) – польський логік філософ. Йому належать оригінальні результати в теорії логічного висновку і теорії означення, в логіці питань і індуктивної логіки.
16 грудня	395 років тому народився Ерхард Вайгель (1625 - 1699) – німецький математик, фізик, астроном і філософ. Виступав за введення в школах вивчення математики, фізики і рідної мови замість латинської мови.
17 грудня	120 років тому народилася Мері Люсі Картрайт (1900 - 1998) – англійський математик, одна із засновників теорії хаосу. Була першою жінкою, яка отримала Медаль Сільвестра (1964).
17 грудня	100 років тому народився Кеннет Юджін Айверсон (1920 - 2004) – канадський вчений в області теорії обчислювальних систем, програміст. Нагороджений медаллю Піонер комп'ютерної техніки (1982).
22 грудня	255 років тому народився Пфафф Йоганн Фрідріх (1765 - 1825) – німецький математик і астроном. Основні праці відносяться до області диференціального і інтегрального числення, теорії диференціальних рівнянь.

23 грудня	<p>130 років тому народився Брадїс Володимир Модестович (1890 - 1975) – математик-педагог.</p> <p>Основні праці присвячені теоретичній і методичній розробці питань підвищення обчислювальної культури учнів середньої школи.</p>
24 грудня	<p>280 років тому народився Лексель Андрій Іванович (1740 - 1784) – російський астроном, математик і фізик шведського походження.</p> <p>Зробив важливі відкриття в полігонометрії небесній механіці. Його ім'я носить одна із теорем про сферичні трикутники.</p>
24 грудня	<p>115 років тому народився Готфрід Марія Уго Кете (1905 - 1989) – австрійський математик.</p> <p>Працював у області абстрактної алгебри і функціонального аналізу.</p>
25 грудня	<p>Чвертьфінал Міжнародного Чемпіонату з розв'язування логічних математичних задач.</p>
26 грудня	<p>240 років тому народилася Мері Ферфекс Сомервілл (1780 – 1872) – шотландський популяризатор науки і ерудит, спеціалістка в області математики і астрономії.</p>
27 грудня	<p>105 років тому народився Джейкоб Лайонел Бакст Купер (1915 - 1979) – південноафриканський математик.</p> <p>Основні роботи з теорії операторів, теорії перетворень, функціонального аналізу і диференціальних рівнянь.</p>
31 грудня	<p>75 років тому народився Леонард Макс Адлеман (1945) – американський вчений-теоретик в області комп'ютерних наук.</p> <p>Придумав термін «комп'ютерний вірус».</p>

